

Moties over NIB en basisinkomen, congres D66 november 2019

PM 110.43

Armoedeval en negatieve inkomstenbelasting

Indiener **AAV Thema-Afdeling Sociaal-Liberalisme**

Woordvoerder **Harro Boven**

Stemadvies **Overnemen**

Resultaat **Aangenomen**

Het D66 congres op zaterdag 9 november 2019 bijeen te Breda,

constaterende dat:

- veel mensen door de wijze waarop ons belasting- en socialezekerheidsstelsel uitwerkt in de zogeheten armoedeval terecht kunnen komen, waarbij meer bruto loon tot een lager netto inkomen leidt;
- meer arbeid nauwelijks loont voor inkomens tot modaal, want van een loonstijging houdt deze groep gemiddeld slechts een derde over, als gevolg van het stelsel van inkomensafhankelijke toeslagen en kortingen in de inkomstenbelasting;

overwegende dat:

- de armoedeval een sterk negatief effect heeft op zowel de financiële -, als maatschappelijke ontwikkeling van individuen en gezinnen;
- D66 zich al jaren hard maakt om werken meer te laten lonen, strijd tegen de toenemende tweedeling in de maatschappij en extra wil investeren in het tegengaan van armoede;
- diverse economen een zogenaamde negatieve inkomstenbelasting (negative income tax) als een kansrijke oplossing voor de armoedeval zien;
- er tot op heden geen integrale bruto-netto berekening is gedaan van het inkomen van huishoudens waarin inkomstenbelasting, de volledige sociale zekerheid en het stelsel van toeslagen wordt meegenomen;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- om zich in te zetten voor een onderzoek met als doel de armoedeval in kaart te brengen en te verkennen in hoeverre verschillende vormen van een negatieve inkomstenbelasting kunnen bijdragen aan het verminderen van de armoedeval;

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting van het Landelijk Bestuur:

Er worden goede stappen gezet om het belastingstelsel te verbeteren, maar er is nog steeds veel werk te doen. Ondanks dat (meer) werken meer gaat lonen blijft het huidige stelsel bijvoorbeeld nog steeds zeer complex en zien we nog steeds hoge pieken in de marginale druk. Het denken over een nieuw belastingstelsel moet niet stil staan: daarom is het goed dat er nu bouwstenen liggen voor een

nieuw belastingstelsel. Onze Tweede Kamerfractie zet zich in voor het lonender maken van werken en het verkleinen van de armoede- en doorgroeival, zonder het belang van gerichte inkomensondersteuning uit het oog te verliezen. Het is een interessante vraag welke rol een negatieve inkomstenbelasting kan spelen; dit zal de fractie voorleggen om verder te laten onderzoeken.

.....

PM 110.45

Basisinkomen

Indiener **AAV Apeldoorn**
Woordvoerder **Robert Jan Jonker**
Stemadvies **Ontraden**
Resultaat **angenomen**

Het D66 congres op zaterdag 9 november 2019 bijeen te Breda,

constaterende dat:

- er blijvende discussies zijn over studiebeurzen of leningen, toeslagen, aow-leeftijd, verzekeringen voor ZZP-ers en andere inkomensgerelateerde issues;
- een groeiende groep mensen het gevoel heeft dat de economische ontwikkeling er niet voor hen is;
- ons belastingstelsel nog onvoldoende meestuurt naar een gewenste duurzame ontwikkeling;

overwegende dat:

- een basisinkomen veel van de uitvoeringsproblemen van de huidige regelingen kan voorkomen;
- er al veel onderzoek over de mogelijkheden van een basisinkomen beschikbaar is;
- een herziening van ons belastingstelsel noodzakelijk is om dit duurzamer in te richten;
- ook het basisinkomen een grote stelselherziening noodzakelijk maakt;
- het voordelen biedt om een herziening voor beide doelen te combineren;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- initiatieven te nemen voor een brede maatschappelijke discussie over de wenselijkheid en de mogelijke uitvoeringsvorm van een basisinkomen voor alle Nederlanders;

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting van het Landelijk Bestuur:

Mede op initiatief van de D66-Tweede Kamer fractie lopen er nu experimenten in de Participatiewet om te kijken of meer vertrouwen en ruimte geven in de bijstand goed werkt. Als de resultaten hiervan openbaar worden, wordt dit ook weer onderwerp van gesprek. Een uniform onvoorwaardelijk basisinkomen is wat ons betreft niet wenselijk. Het CPB heeft al in een eerder onderzoek laten zien dat dit slecht is voor de arbeidsparticipatie. Wij zien op dit moment daarom

geen meerwaarde om hierover de maatschappelijke discussie aan te zwengelen. We blijven ons wel inzetten voor de discussie over vertrouwen, kansengelijkheid en wat goed werkt in de bijstand of in het belastingstelsel, zodat mensen niet vast komen te zitten in het systeem. En uiteraard willen we graag op het gebied van schulden, armoede en bijzondere groepen (zoals zzp'ers) ons in de maatschappelijke discussie roeren en pleiten voor een betere kansengelijkheid voor kwetsbare groepen mensen.

.....

PM 110.46

Onderzoek effecten basisinkomen

Indiener **AAV Thema-afdeling Sociaal-Liberalisme**

Woordvoerder **Sybrand de Vries**

Stemadvies **Ontraden**

Resultaat **Aangenomen**

Het D66 congres op zaterdag 9 november 2019 bijeen te Breda,

constaterende dat:

- globalisering, digitalisering, robotisering en flexibilisering de nieuwe economische realiteit zijn, die leiden tot toenemende onzekerheid m.b.t. werk en inkomen;
- ons kostbare sociale zekerheidsstelsel bijzonder complex en fraudegevoelig is en veel ontvangers van uitkeringen vooral demotiveert;
- meer arbeid nauwelijks loont voor inkomens tot modaal als gevolg van inkomensafhankelijke toeslagen en kortingen in de inkomstenbelasting;
- bijna een miljoen Nederlanders, waaronder een kwart miljoen kinderen vaak zonder perspectief onder de armoedegrens leven;
- uit diverse experimenten blijkt dat het basisinkomen leidt tot positieve effecten op het werkgeluk, de gezondheid en het welzijn van mensen zonder dat dit ten koste gaat van arbeidsinzet en productiviteit;

overwegende dat het onvoorwaardelijk basisinkomen net boven de armoedegrens:

- een mogelijk antwoord is op bovengenoemde problematiek en financieel haalbaar is, zoals onlangs geconcludeerd door het NIBUD;
- meer regie over het eigen leven biedt, gelijke kansen bevordert en de nieuwe economische realiteit faciliteert;
- leidt het tot een efficiëntere overheid en een beperking van de concentratie van economische macht;
- aansluit bij de visie van D66 m.b.t. individuele vrijheid vanuit onderlinge verbondenheid, vertrouwen op eigen kracht van mensen en het streven naar gelijke kansen;
- sociaaleconomische en maatschappelijke effecten heeft, die vragen om een verdiepende studie geënt op de Nederlandse situatie;

verzoekt het Landelijk Bestuur en de Kamerfracties:

- zich in te zetten voor nader onderzoek door het Sociaal en Cultureel Planbureau, het Centraal Planbureau en andere relevante instellingen, zodat een beter beeld ontstaat van de gedrags- en welzijnseffecten, de financiële consequenties en de effecten op de arbeidsmarkt van de invoering van het onvoorwaardelijke basisinkomen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting van het Landelijk Bestuur:

D66 steunt de experimenten in de Participatiewet/bijstand en ondersteunt de principes die ten grondslag liggen aan deze experimenten: gelijke kansen, meer vertrouwen en meer ruimte voor eigen keuzes. De resultaten komen dit voorjaar uit en de fractie zal dan nieuwe voorstellen kunnen doen voor een bijstand met meer vrijheid en minder regels. Het is belangrijk dat mensen niet vastlopen in bureaucratie of te maken krijgen met de armoedeval. Een voorstel zoals in motie 110.43 wordt tot een onderzoek naar de waarde van een negatieve inkomstenbelasting, is een goed idee.

Een onderzoek naar een onvoorwaardelijk basisinkomen lijkt ons echter niet opportuun. Het CPB heeft al in een eerder onderzoek laten zien dat een onvoorwaardelijk basisinkomen slecht is voor de arbeidsparticipatie. In tegenstelling tot wat in de constatering van deze motie wordt vermeld, zijn er geen tekenen dat er geen werk meer is als gevolg van technologische ontwikkelingen (integendeel, het levert ontzettend veel werk op) en is ons sociale zekerheidsstelsel is het minst fraudegevoelig van alle westerse landen. Wij zien daarom geen reden om te pleiten voor verder onderzoek en ontraden deze motie.